

ODMEV

Miloščina in (ne)milost

PETRA LESJAK TUŠEK

Skoraj desetletje trajajoča saga o neprizanesljivem sodnem boju koroških železarjev s Slovensko industrijo jekla (SIJ) in z državo, ob (vsaj navidezno) enoglasnih prizadevanjih za pridobitev petinskih poslovnih deležev v Metalu in Nožih Ravne, je torej dočkala epilog. Veliko bolj prizanesljiv in spravljiv, kot so bila poglavja v preteklosti, ko so predstavniki **malih delničarjev**, povezanih v Družbo pooblaščenko Ravne (DPR), iz Koroške v Ljubljano uperjali strupene puščice kritik(e). Ko so protestirali, z zagonom, dostojanstveno, tudi izjemno čustveno, predvsem pa z jekleno vero v pravičnost in z nenehnimi opozarjanji na delavska žrtvovanja v sanaciji železarn, in požrtvovalno vzklikali, da se ne bodo pustili opetnajstiti in da ne pristajajo na sramotni drobiž. Pa danes? Vdaja, le (še) sklonjeno sprejemanje miloščine v prepuščenosti na (ne)milost ali res edino razumno premirje, s katerim so vzeli drobtinice, ki da bi jim po izgubljenem v pravdanju spolzele iz rok?

Kaj se je torej spremenilo, da je diskurz, v katerem so prevladovali očitki o razprodaji in ne prodaji SIJ, o oškodovanju malega človeka, prikrajšanega za višjo penzijo, zdaj v istih krogih zamenjal - diskurz o potrebi po sodelovanju in pozitivnih odnosih, tako med podjetji kot v lokalni skupnosti, o kooperativnosti SIJ in ugotovitvah, da ruski lastnik in nova uprava SIJ le nista tako "brezobrazna". Skupščina DPR je upehano sklenila, da svoj delež v skupini SIJ proda, pri čemer ji kupec - SIJ - poleg privatizacijske cene (nič višje) za delnico SIJ zagotovi še denar za kritje sodnih in odvetniških stroškov. DPR ugasne z likvidacijo, potem ko odproda še (zadnji) delež, predvsem pa se zavezuje, da se odreka sodnim sporom, za kar jo SIJ še nagraduje. Pridobijo menda vsi. Kljub ceni, ki je še nedavno veljala za mizerno in bi morala biti po cenitvah DPR vsaj trikrat višja. Kljub ceni, ki jo je plačalo skoraj šest tisoč železarjev, ko so se odpovedovali plačam, da so reševali fabriko in svoj ših. Kljub ceni, ki jo terja priznanje, da sta (bila) trud in čas izgubljena za domala isti izhod, kot se je ponujal že pred leti. Kljub ceni, ki jo vsakokrat določa močnejši v sporih in nazadnje prevlada prav v vsem, še v interpretacijah doseženega.

*Na Ravnah je
odločila
železarska večina,
ki je včeraj še
upala, danes
pa obupala*

Še ena zgodba o tem, kako je kapital izrinil **male delničarje**, ki so na svoj delež čakali vse od začetka devetdesetih. SIJ sije elitam, delavcem pa 'tašngeld', je po razpletu skupščine Družbe pooblaščenke Ravne ob Večerovem članku zapisala delničarka DPR Zlatka Strgar: "Legalni nateg", "nam drobiž, potem ko so si drugi napolnili žepe", "nepošteno in nesramno", se je slišalo med železarji, ki so na skupščini razjarjeni kritizirali odločitve.

A vendarle: odločila je večina, naveličana čakanja. Glavnina, ki se je sprijaznila z "bolje od nič" in katere položaj je daleč od življenja v izobilju. Večina, ki je še včeraj upala, danes pa obupala. Ki je bila v nemilosti pripravljena oditi z miloščino, potem ko je izgubila vero - v državo, v vse veje oblasti, v cel sistem, niti ne neposredno v SIJ. Slednja pod ruskimi lastniki k sreči res posluje uspešno ob razvojnih vlaganjih, ki so zagotovila za delovna mesta.

Če je že prodaja delnic z likvidacijo DPR zdaj res edini smotrni izhod, ga vsaj ostrim in glasnim kritikom iz preteklosti ni treba tako širokoustno hvaliti - vsaj toliko pokončno in dostoj(anstve)no se lahko poslovijo od ljudi, ki so (jim) (za)upali.